

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Viničarski tabor v Jeruzalemu

Zadnjo nedeljo se je vršil v Jeruzalemu v župniji Svetinje v osrčju Prlekije viničarski tabor, katerega se je udeležil naš voditelj in predsednik senata g. dr. Anton Korošec. Na tabor so prihiteli poleg domačih viničarjev iz Slov. goric viničarji iz Haloz, Fram in Pekar. Sv. mašo in pridigo je imel g. poslanec Marko Kranjc, ki je govoril o težavah in nadlogah viničarskega stanu. Po službi božji je bilo zunaj prijazne cerkve zborovanje, katerega je otvoril strokovni tajnik Peter Rozman. Pozdravil je predsednika senata g. dr. A. Korošca, ministra Fr. Snoja, zastopnika organizacije Zveze združenih delavcev, banska svetnika Štuheca in Zadravca, dekana g. Bratuška in še razne druge. — Ban dr. Marko Natlačen je poslal taboru pismo, v katerem je sporočil viničarjem, da bo izšel nov viničarski red, o katerem bo sklepal banski svet na izrednem zase-

danju 26. junija 1939. To vest so sprejele viničarske množice z največjim odobravanjem.

Glavni govornik na taboru je bil naš voditelj g. dr. Anton Korošec. V svojem govoru je orisal težnje viničarjev in jim je obljubil boljše čase. — Za njim je govoril g. minister Franc Snoj, ki je podčrtal dejstvo, da so prišli slovenski viničarji pod vladro dr. Korošca leta 1928 do svoje uredbe, katera jim je priznala pravice, katere jim gredo. — Sledili so govori zastopnikov strokovnih organizacij, Kmečke zveze ter fantovskih odsekov. — S tabora sta bili odposlani navdušeno sprejeti vdanostni brzojavki kralju in knezu namestniku Pavlu. Viničarske množice so bile najbolj vesele, da je počastil njihovo lepo uspešno zborovanje največji sin Slovenskih goric, g. dr. Anton Korošec, katerega so obsula dekleta v zahvalo s cvetjem.

Mladinski tabor v Mariboru

Prečitajte v današnji številki objavljena navodila za veliki mladinski tabor v Mariboru, kateri se bo vršil od 29. junija do 2. julija 1939!

Zopetne povodnji in njene posledice

Hudo deževje preteklega tedna je napihnilo vse potoke in reke na Štajerskem. Nekaj vod je prestopilo bregove in se razlilo po travnikih ter njivah. Nalivi so zalotili kmete ravno pri seneni košnji, katere ni samo zavrla, ampak je pokošena krma na mnogih krajih segnala. Zelo prizadet je radi dežja fižol, ki spada h glavni prehrani. Preobilna mokrota je povzročila, da je začela fižolova rastlina gniti pri koreninah in se sedaj suši.

Na Štajerskem je trpela od zadnje povodnji najbolj Obsotlska dolina radi razliva Sotle in njenih pritokov. Vsak promet od Podčetrčka je bil nemogoč. Mestinjščica je preplavila več kilometrov ceste ter vsa polja in travnike daleč naokoli. Most v Sodni vasi je vsled zadnje povodnji tako razmajan, da je avtobusni promet mogoč samo do Podčetrčka. Avtobus bo moral voziti do poprave tega mosta skozi Slivnico in Loko pri Žusmu v št. Peter pod Sv. gorami. Promet se bo vršil po istem voznem redu kot doslej. Treba je pomisliti, da je avtobusna zveza edina, katera veže spodnje obsotlske kraje s Celjem ter železnico in je že čas, da bi bil enkrat most v Sodni vasi toliko urejen, da ne bi onemogočala vsaka poplava prometa čezenj. — Cesta skozi Lastnič je bila več kilometrov na dolgo globoko pod vodo. V Šmarju pri Jelšah je prodrla voda v trgu do Katoliškega doma in občinske hiše.

Že drugi letos po povodnji opustošene

obsotlske kraje si je ogledal poslanec dr. Anton Ogrizek, ker je ljudstvo šmarskega kraja letoš po vremenskih neizodah oškodovano do obupa in mu morata priskočiti na pomoč država in banovina, sicer bodo itak revni ljudje vsega tega velikega okraja stradali.

Nalivi zadnjega tedna so povzročili nepregledno škodo po Kranjskem. Po Dolenjskem so pretekli teden doživeli letos tretjo poplavo. Sava in Krka sta se razlili in ljudje sploh ne pridejo iz strahu pred poplavami. Najstarejši Dolenjci ne pomnijo tolikih povodnji drugo za drugo, kakor ravno letos. Za Dolenjsko je bila najbolj udarjena po najnovejši povodnji Ribniška dolina, katero sta spreminili Ribnica ter Bistrica v noči na 15. junij v eno jezero. Ob polnoči so bili po prizadetih vaseh plat zvona, ki je budil ljudi k reševanju, kar se še sploh dalo rešiti. Po dvodnevem hudem deževju so prihru-meli izredno močni podzemski studenci na površje in so 14. junija preplavili župniji Struge in Dobropolje, kjer ni bilo take povodnji o. l. leta 1933.

Celo z Gorenjske so bila objavljena poročila, da so doživeli strašno noč od 14. na 15. junij. Po desetih zvečer se je razbesnel strahovit vihar, nato je začelo liti kakor iz škafa. Zjutraj je po planinah nad 1200 metrov snežilo, v doline pa so grmeli plazovi. Pod Radovljico se je začela razliti Sava, ki je bila pri Podnartu 15. junija zjutraj že široko razlita.

Krinko dol!

Volk dlako menja, ne pa narave: tako pravi znana prislovica. Tak volk je socializem in komunizem. Spremenil je zadnja leta svojo taktiko, način nastopa in dela. Pomešal se je med meščanske stranke, z njimi ustvaril ljudske fronte, da bi se boril za »demokracijo in svobodo«. To pa ni bilo nič drugega kot menjava dlake. Po svojem bistvu je ostal volk, to je stari ropar in nasilnež. Kot dokaz hočemo navesti resolucijo, ki jo je sklenil kongres francoske socialistične stranke v Nantesu početkom tega meseca. V tej dolgi resoluciji zahtevajo socialistični deklamatorji o demokraciji in svobodi zoper katoliško Cerkev stroge izjemne sklepe. Za vlade ljudske fronte so socialisti in komunisti ponujali katoličanom »prijateljsko« roko in zavezništvo v borbi zoper kapitalizem z zatrdilom, da bodo spoštovali svobodo njihovega verskega prepričanja. Sedaj pa zopet ropotajo zoper nje kot sovražnike svobode, in najmračnejše nazadnjake. V navedeni resoluciji zahtevajo, da se morajo stari proticerkveni zakoni v Franciji z vsro strogostjo izvajati in razširiti na Alzacijo in Loreno. Državne šole morajo ostati strogo brezverske, zasebne verske šole naj se čim največ omejujejo, v krajih z manj kot 3000 prebivalci sploh prepovejo. Državne in javne službe naj so dostopne samo takšnim, ki so obiskovali brezversko državno šolo. Povsod po državi naj se začne brezverska propaganda. Radio-prenašanje verskih opravil, govorov in predavanj se mora prepovedati. Cerkev ne sme biti zastopana na državnih prireditvah; armada, mornarica in bolnišnice se morajo laizirati, kar pomeni stvarno razkristjaniti. Torej stari brez- in protiverski socialistično-komunistični volk, ropar pravice, zatiratelj svobode.

Tudi v naši državi menja socialistično-komunistični volk kaj rad svojo dlako. Meša se med množico pod krinko bojevnika za demokracijo, samoupravo in svobodo, za narod in državo. Slovenski voditelj dr. Korošec je o tem rekel na prvem slovenskem delavskem taboru v Ljubljani 4. junija tole: »Komunisti in socialisti nosijo zadnji čas tablice in sprevodih in trakove na prsih s patriotičnim napisom: Branimo državo! Branimo narod! A vsakdo ve, ki ni udarjen z duševno slepoto, da se to mora pravilno čitati: Branimo državo ob strani drugorodnih komunistov! Žalostno pa je, da so povsod, pa tudi pri nas ljudje, ki so s tako slepoto udarjeni. Ljudski pregovor pravi, da včasih tudi slepa kokoš kako zrno najde, a pri političnih kokoših je to, zdi se mi, popolnoma izključeno.«

Med francoskimi katoličani so bile nekatere take slepe politične kokoši, ki so

pobirale od socialistov in komunistov naročena zrnja. Sedaj se tudi te kokoši spregledale. Upamo, da bo tudi v Sloveniji mladi spregledala vsaka slepa politična kokoš.

Uzkrinkanjem nastopu komunizma na Hrvaškem poroča sušaška »Istina« dne 14. junija med drugim to: »Opaža se, kako imajo komunisti v mnogih krajih po dva do tri svojih ljudi, ki vodijo pod plaščem hrvatstva glavno besedo ter ob ugodni priliki ljudi terorizirajo. Ti posamezniki se delajo »velike Hrvate« in če se kdo dvigne zoper njihovo delo, spretno ljudem prikažejo, da se dotični človek zoper nje dviga samo zato, ker so Hrvati. Tako postanejo v tem kraju celo mučeniki hrvatstva. Ni sicer v vseh krajih tako, toda v nekaterih ima glavno besedo nekaj kričarjev, kratko rečeno: najslabši ljudje. Toda kaj moreš zoper nje, ko pa so »dobri Hrvati«! Jadno hrvatstvo, ko se takšni z njim zakrinkujejo! Mogli bi navesti več primerov, kako so na vodstvu najslabši

ljudje, toda iz posebnih razlogov tega ne bomo storili. Prišel pa bo čas tudi za to. Svoje prave rogeve pa pokažejo ti ljudje, ko gre za duhovnika.« List potem opisuje, kakšne težave delajo ti ljudje duhovniku in kako vernike hujskajo zoper njega. Ako župnik v cerkvi samo omeni komunizem, ti kričarji, ki so v cerkvi »službeno« — saj drugače ne gredo v cerkev kot takrat, ko imajo »službo« špijonaže zoper duhovnika — takoj stopijo v akcijo, da po cerkvenem pravilu med ljudstvom duhovnika smešijo, psujejo in zasramujejo. Če duhovnik vpraša y šoli otroka takšnega komuniste, zakaj ne gre v nedeljo v cerkev, odgovori otrok: »Oče ne dovoli.« Dopisnik ob koncu sprašuje: »Zakaj dopuščamo, da takšni ljudje gospodujejo po raznih krajih?« Vprašanje tudi velja za nekatere kraje v naši slovenski domovini, velja pa tudi za nekatere časnike, liste in revije, v kojih uredništva in sotrudištva so se vrnili ljudje socialistično-komunističnega mišljenja.

Nujni poziv fantovskim odsekom in dekliškim krožkom!

Vse odseke in krožke, ki se niso vrnili izpolnjenih prijavnih polj, nujno pozivamo, da to takoj store! Ne odlašajte in storite svojo dolžnost!

Taborne knjižice

razpošilja pisarna pripravljalega odbora le enim odsekom, krožkom in posameznikom, ki so jih posebej naročili. Ako tega še niste storili, storite takoj, ker bo taborne knjižice in znakov v kratkem zmanjhalo, brez knjižice in znaka pa nimate pravice do znižane voznine in tudi ne vstopa na taborne prireditve. Z naročilom nakazite tolikokrat po 5 din, kolikor knjižice ste naročili.

Fantje in dekleta!

Tudi če nimate kroja, pridite na tabor, da boste pri prireditvah, predvsem pa v sprevedu, pomnožili naše vrste!

Znižana voznina

Navodila za znižano voznino na železnicah najdete v taborni knjižici. Preštudirajte jih natančno, da ne boste imeli nepotrebnih sitnosti! Danes še enkrat na kratko:

Člani, članice, mladei in mladenke imajo 75% popusta, morajo pa vsi pri nakupu voznega listka predložiti taborno knjižico ter člansko legitimacijo, ki jih prejmejo člani in mladi pri domačem odseku, članice in mladenke pa pri svojem krožku. Poleg taborne knjižice in legitimacije pa mora vsakdo zgoraj imenovani imeti še železniški obrazec K-14, ki ga kupi za 2 din pri železniški agaciji.

Vsem ostalim udeležencem (nečlanom) pa je dovoljena polovična voznina (50% popust) proti predložitve taborne knjižice in železniškega obrazca K-13, ki stane 2 din.

Ne pozabite na žigosanje pred povratkom iz Maribora, in sicer legitimacij in železniških obrazcev K-13 in K-14 pri prireditvenem odboru, da ste se tabora res udeležili, in obrazcev K-13 in K-14 pri železniških blagajnah v Mariboru!

Godbe!

Fantje in dekleta! Skrbite, da ne ostane za naš tabor, ki mu enakega v Mariboru še ni bilo, nobena godba doma!

*

Mladinski tabor v MARIBORU V DNEH OD 29. JUN. DO 2. JUL. 1939

Ne le mladina, ampak vsa slovenska in katoliška javnost bo šla na tabor!

Kakor pričajo dosedanje prijave, se je velika množica slovenske mladine odločila, da pride v Maribor na svoj tabor. Doslej je prijavičenega blizu 10.000 članstva, kar je vsekakor veliko število, ki ga zmora le naša slovenska in katoliška mladinska organizacija.

Nikakor pa ne bi bilo prav, če bi na tabor prišla le naša mladina. Čeprav nosi tabor naslov mladinskega tabora, je tako topla vabljen kot naša mladina tudi naš starejši rod, ker iskreno želimo, da bi na mladinskem taboru mladi in starejši rod skupno manifestirala za cilje naše mladinske organizacije, ki so izraz ne le hontenja naše mladine, marveč vsega slovenskega naroda. Zato pa naj na tabor prihitijo tudi naši očetje in matere!

Ni dovolj, če odseki in krožki agitirajo samo med svojim članstvom. Storit morajo vse, da se bodo tabora udeležili tudi tisti, ki se niso člani naše organizacije, prav tako pa morajo poskrbeti za to, da se bo na taboru zbral tudi naš starejši rod!

Posebni vlaki za glavni dan 2. julija

Za dovoz udeležencev v nedeljo, 2. julija, ko bo spreved po mesta in nastop, bomo organizirali tudi posebne vlake. Vozni red teh posebnih vlakov bomo pravočasno objavili v »Slovenecu«. Zato vestno zasledujte vsa poročila in navodila v »Slovenecu«!

Stanovska zborovanja na mladinskem taboru v Mariboru

Najbolj važna stanovska zborovanja na taboru v Mariboru bodo zborovanja naših delavnih stanov: kmetov, obrtnikov in delavcev. Vsa tri se vršijo na predan velikega mladinskega nastopa, v soboto 1. julija. Kmečko zborovanje bo ob desetih dopoldne v Karlinovi dvorani, obrtniško ob 10. uri dopoldne v dvorani Ljudske univerze, delavsko pa isto tam ob 3. uri popoldne.

Kmetje, obrtniki, delavci, odzovite se polnoštevilno povabilu, da bodo stanovski zbori veli-

časne manifestacije kmečke, obrtniške in delavske stanovske zavesti!

Bog raj živi kmečki, obrtniški in delavski stan!

Uvod v taborne dni

Ljudski oder v Mariboru se z vso vnemo pripravlja na uprizoritev slavnostne igre ob mladinskih dnevih. Uprizorila se bo v Narodnem gledališču ljudska igra iz turških časov »Miklova Zala«, in sicer na praznik, 29. junija, in v petek, 30. junija, vsakokrat ob pol devetih zvečer. Vstopnice se bodo dobile v predprodaji pri dnevnih gledališki blagajni in v knjigarni Tiskarne sv. Cirila na Aleksandrovi cesti. Rezervirajo pa se lahko pri g. Brumenu v Mariboru, Orežnova ulica 2. Opozorjamo okoličane, posebno pa meščane, da si vstopnice pravočasno ohrbijo!

Iz raznih držav

Napori za pritegnitev Bolgarije k Balkanski zvezi. V zadnjem času stopajo v ospredje napori raznih držav, da bi pritegnile Bolgarijo k Balkanski zvezi. Bolgarija zahteva pred vstopom, da ji odstopi Romunija južno Dobrudžo, katera jim je bila odvzeta ob prevratu, Grčija pa izhod na Egejsko morje. Nalogo posredovalca med Bolgarijo, Romunijo in Grčijo je prevzela na namig Anglije Turčija. Romunski zunanji minister Gafencu se je že mudil tozadevno v turški prestolnici Ankari. Za Ankaro je posetil Gafencu Ate-ne, kjer je bil štiri dni gost grške vlade. V Ankari je Gafencu odklonil odstop južne Dobrudže Bolgarom. Grška vlada je pa izdelala poseben predlog, ki bi naj ustregel bolgarskim težnjam na ta način, da bi vzela Bolgarija v najem taisto ozemlje, ki ga hoče imeti od Romunije ter Grčije. Najemnina bi bila malenkostna, najemninska doba bi trajala 99 let. Na ta

predlog je pristala Bolgarija in se bosta zavzela za njegovo udeleževitev Anglija in Turčija. Ako se bo posrečilo na opisani način pritegniti Bolgarijo Balkanski zvezi, bo ves Balkan združen in dovolj močan napram vsakemu vplivu ter pritisku od zunaj.

Novi madžarski parlament odprt s prestolnim govorom. Madžarski regent Horthy je otvoril 14. junija novo izvoljeni parlament s prestolnim govorom. Regent je uvodoma naglasil, da je novi madžarski parlament zastopnik povečane Madžarske, ki je večja po številu prebivalstva in po ozemlju. Po 20 letih so se vrnili odtrgani kraji Madžarski brez vojne, edino po zaslugi »zmage pravice«. Dalje je Horthy povedal, da si želi Madžarska novih prijateljev in ostane zvesta starim, med katerimi sta Italija ter Nemčija. Madžari spremljajo z veliko pozornostjo vse, kar bi moglo koristiti ozračju medsebojnega